

PĀVILOSTAS NOVADA PAŠVALDĪBA

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

**PĀVILOSTAS NOVADA ATTĪSTĪBAS
PROGRAMMAS 2012. – 2018. GADAM
PĀVILOSTAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA
2012. – 2024. GADAM
STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDĪ
NOVĒRTĒJUMA
VIDES PĀRSKATA
KOPSAVILKUMS**

1. REDAKCIJA

2012.

KONSULTĀCIJU UZŅĒMUMI:

1. Ievads

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti: Attīstības programmu 2012. – 2018.gadam un Pāvilostas novada teritorijas plānojumu 2012.-2024.gadam tiek izstrādāti Eiropas Sociālā Fonda līdzfinansētā projekta Nr. 1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/011 „Pāvilostas novada teritorijas plānojuma un attīstības programmas izstrāde ” ietvaros. Abi dokumenti veidos pietiekamu Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumentu bāzi, kas atbilst LR likumdošanas prasībām. Minētā projekta ietvaros izstrādāts arī stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskats.

Šis vides pārskats ir izstrādāts, apkopojot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras rezultātus un nodrošinot informāciju sabiedrībai par diviem Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumentiem plānošanas dokumentiem:

- „Pāvilostas novada attīstības programma 2012.–2018.gadam”
- „Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012.–2023.gadam”

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta (MK) 2004.gada 23.marta noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kā arī pamatojoties uz 2011.gada 21.septembra Vides pārraudzības valsts biroja Lēmumu Nr.64 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Pāvilostas novada attīstības programma 2012.–2018.gadam un Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012.–2023.gadam.

Kartogrāfiskais materiāls ietverts novada teritorijas plānojuma 4.daļā Grafiskā daļa.

Vides pārskats sastāv no sešpadsmit nodaļām, izmantotās literatūras un informācijas avotu saraksta un pieciem pielikumiem. Vides pārskatā ir 19.tabulas un 10 attēli.

2. Pāvilostas novada Attīstības programmas 2012. – 2018.gadam pamatnostādnes

Pāvilostas novada attīstības programma (turpmāk tekstā – Attīstības programma) ir vidējā termiņa plānošanas dokuments 2012. – 2018.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenošanai nepieciešamos un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

Kā Pāvilostas novada attīstības vīziju plānošanas dokuments definē, ka: **Pāvilostas novads** – novads pieejams konkurētspējīgas un drošas uzņēmējdarbības vides attīstībai, kurā dzīvo izglītoti, radoši, veselīgi, aktīvi un materiāli nodrošināti iedzīvotāji; tūristiem ērti sasniedzams novads ar bagātu dabas, kultūrvēsturisko un tradīciju mantojumu.

Pāvilostas novada Attīstības programmas izstrādes mērķis ir savstarpēji saskaņot valsts, reģionālā un vietējā līmeņa vidēja termiņa attīstības plānus, mērķus un uzdevumus.

Attīstības programma sastāv no divām daļām. Pirmajā daļā ir veikta novada pašreizējās situācijas un SVID analīze. Balstoties uz pašreizējās situācijas analīzes rezultātiem, otrajā daļā ir noformulēta novada attīstības vīzija un stratēģiskie mērķi. Izejot no stratēģiskajiem mērķiem, ir definētas vidējā termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi. Otrās sadaļas nobeigumā iekļauts Pārskats par sabiedrības

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

līdzdalības pasākumiem. Rīcības plāns un Investīciju plāns ir sastādīti septiņu gadu periodam un veidoti kā Attīstības programmas pirmais un otrais pielikums. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība ir dokumenta 3.pielikums

I daļa – Pašreizējās situācijas raksturojums un analīze ietver plašu informāciju par novada teritoriju, iedzīvotājiem, vides stāvokli un dabas resursiem, kas lielā mērā sasaucas un dublējas ar Vides pārskatā ietverto informāciju, to papildinot.

I.daļa Stratēģiskā daļa

Vēlamās situācijas sasniegšanai, kas vērsta uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, ir definēti stratēģiskie mērķi (SM). Stratēģiskie mērķi kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāko veicamo darbību identificēšanai.

Pāvilostas attīstībai definēti 3 stratēģiskie mērķi

SM1 Labklājīga sabiedrība;

SM2 Sakārtota un pievilcīga vide;

SM3 attīstīta uzņēmējdarbības vide.

Atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem definētas vidēja termiņa prioritātes (VTP). Pamatojoties uz stratēģiskajiem mērķiem noteiktas šādas vidēja termiņa prioritātes:

1. VTP1: Izglītota, radoša, sociāli atbildīga un veselīga sabiedrība;
2. VTP2: Droša, kopta un pievilcīga dzīves vide;
3. VTP3: Novada konkurētspējas palielināšana

Rīcības virzieni (RV) ir konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīti vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai. Rīcības virzienu īstenošanai ir noteikti vidējā termiņā risināmie uzdevumi (U), kas ir iniciatīvu un rīcību kopums. Ņemot vērā esošās situācijas un SVID analīzi, katrai VTP, ir izstrādāti rīcības virzieni un galvenie uzdevumi, kas īstenojami novada attīstības procesā.

3. Pāvilostas novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.gadam pamatnostādnes

Pāvilostas novada teritorijas plānojums izstrādāts Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projekta Nr. 1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/011 „Pāvilostas novada teritorijas plānojuma un attīstības programmas izstrāde ” ietvaros. Šī projekta ietveros veikts arī plānošanas dokumentu stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, kura rezultāti apkopoti šajā Vides pārskatā.

Pāvilostas novada teritorijas plānojums ir attīstības plānošanas instruments, kas veido visa novada turpmākās attīstības ietvaru un definē teritorijas izmantošanas nosacījumus novada ciemos un lauku teritorijā. Teritorijas plānojums ir izstrādāts ar mērķi nodrošināt novada ilgtspējīgu attīstību, vienlaikus saglabājot tās unikālās vērtības, kas veido Pāvilostas novada identitāti.

Pēc Pāvilostas pilsētas, Sakas un Vērgales pagastu apvienošanas vienā novadā Pāvilostas novada kultūrvēsturiskās un dabas vērtības ir pieaugušas un kļuvušas daudzveidīgākas, tai pat laikā tajā ir daudz neatrisinātu konfliktsituāciju par teritorijas attīstību nākotnē, par ko liecina arī Satversmes tiešā apstrīdētais Sakas

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

pagasta teritorijas plānojums. Izstrādāt jaunu novada teritorijas plānojumu noteica nepieciešamība izveidot visam novadam vienotus, labi uztveramus Teritorijas izmantošanas un Apbūves noteikumus, izstrādāt vienotus zonējuma principus, vienādus zonējuma apzīmējumus, lai tie nākotnē atbilstu valstī ieviestajiem standartiem. Teritorijas plānojuma galvenie uzdevumi ir nodrošināt pietiekoši plašas un līdzvērtīgas iespējas ekonomiskai attīstībai un tai pat laikā saglabāt novada unikālās vērtības, kā novada turpmākās attīstības potenciālu, izvirzot nosacījumus atsevišķu teritoriju apbūvei un izmantošanai. Teritorijas plānojums izstrādāts atbilstoši novada attīstības prioritātēm.

Pāvilostas novada teritorijas plānojuma sastāvā ietilpst:

I daļa. Paskaidrojuma raksts.

II daļa. Grafiskā daļa, ko veido kartes:

III daļa. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

IV daļa. Pārskats par pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādi.

V. daļa Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros sagatavotais Vides pārskats.

4. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi

Šajā sadaļā ir analizētas mūsu valstij saistošās starptautiskās konvencijas un starptautiskie normatīvie akti, kā arī nacionālās politikas plānošanas dokumenti un normatīvie akti vides aizsardzības jomā, kuros ietvertie mērķi un nostādnes ir saistoši plānošanas dokumenta - Pāvilostas novada Attīstības programmas 2012. – 2018.gadam Pāvilostas novada teritorijas plānojuma izstrādē.

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības (ES) Direktīvās.

Pāvilostas novada Attīstības programmas un teritorijas plānojuma prioritātes, mērķi un rīcības izstrādātas ņemot vērā Latvijā definētos nacionālos vides aizsardzības mērķus, tai skaitā Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam, Vides politikas pamatnostādnes 2009.-2015.gadam, Zemes politikas pamatnostādnes 2008.-2014.gadam, kā arī Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānu 2010.- 2015.gadam. Jāatzīmē, ka vairāki nacionāla līmeņa plānošanas dokumenti jau ir zaudējuši spēku, vai zaudēs spēku Pāvilostas novada plānošanas dokumentu darbības laikā, piemēram, Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006.-2012.gadam, Zemes politikas pamatnostādnes darbojas līdz 2014.gadam, Vides politikas pamatnostādnes līdz 2015.gadam u.c. Izstrādājot Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumentus nav iespējams paredzēt un prognozēt vai tiks izstrādāti jauni nacionālās politikas plānošanas dokumenti vides jomā un kādas būs tajos noteiktās prioritātes, mērķi un rīcības mērķu sasniegšanai.

5. Vides pārskata izstrāde

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra veikta plānošanas dokumentiem „Pāvilostas novada attīstības programma 2012.–2018.gadam un Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012.–2023.gadam. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts plānošanas dokumenta izstrādes laikā, stratēģiskā ietekmes uz vidi

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

novērtējuma rezultāti apkopoti Vides pārskatā. Vides pārskats sagatavots balstoties Pāvilostas novada attīstības programmas 2012.–2018.gadam un Pāvilostas novada teritorijas plānojuma 2012.–2023.gadam informāciju par pašvaldības teritoriju un piedāvātajiem attīstības virzieniem. Pamatojoties uz MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, izstrādātājs ir informējis Vides pārraudzības valsts biroju par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu un konsultējies par Vides pārskatā iekļaujamās informācijas detalizācijas pakāpi un institūcijām, kurām jāiesniedz Vides pārskata projekts komentāru un priekšlikumu saņemšanai, kā arī par sabiedriskās apspriešanas sanāksmes nepieciešamību.

Vides pārskata projekts saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 9.maija vēstulē Nr.7-02/562 noteikto, tika nosūtīts šādām institūcijām atzinumu un komentāru sniegšanai:

- Valsts vides dienesta Liepājas reģionālā vides pārvalde;
- Dabas aizsardzības pārvalde;
- Kurzemes plānošanas reģiona administrācija;
- Veselības inspekcijas atbilstošā struktūrvienība.

6. Pāvilostas novada īss raksturojums

6.1. Administratīvā teritorija

Pāvilostas novads izveidojies 2009.gada jūnijā, apvienojoties Sakas novadam ar Vērgales pagastu.

Novada teritorija atrodas Latvijas Rietumu daļā, Kurzemes Baltijas jūras piekrastē starp Liepāju un Ventspili. Novadam ir gara jūras robeža – 46km. Pāvilostas novads atrodas Latvijas rietumu daļā un atrodas attālināti no galvaspilsētas Rīgas - 240 km attālumā. Pāvilostai tuvākās pilsētas ir: Aizpute – 37km; Liepāja - 54km; Ventspils - 70km.

Pāvilostas novadu veido Pāvilostas pilsēta, Sakas un Vērgales pagasti. Sakas pagastā ietilpst apdzīvotas vietas Ulmale, Saka, Rīvas, Orgsaļiena, Saļiena, Strante, Vērgales pagastā: - Vērgale, Bebe, Saraiķi, Ziemupe, Ploce

Novada teritorija aizņem 2524 km²

6.2. Saimnieciskā darbība Pāvilostas novadā

Pāvilostas novadā nav lielu rūpniecības uzņēmumu, pārsvarā darbojas mazie un vidējie uzņēmumi, kā arī individuālā darba veicēji zvejniecības un zemkopības jomās..

Pāvilostā nozīmīgākā saimnieciskā darbība saistīta ar zvejniecību un zivju apstrādi. Novadā darbojas ap 50 mazie un vidējie uzņēmumi, kuros strādājošo skaits nepārsniedz 9 darbiniekus. Lielākais darba devējs novadā, ar 66 darba vietām, ir SIA " N- STARS ", kas nodarbojas ar zvejniecību un zivju saldēšanu. Ar zivju nozveju - piekrastes zvejniecību nodarbojas deviņi zvejniecības mazie uzņēmēji. Daudzi iedzīvotāji ir iesaistīti tūrisma biznesā, pārsvarā tās ir viesu mājas, bet tām ir sezonāls raksturs. Daļa iedzīvotāju nodarbināti pašvaldības iestādēs un apkalpojošā sfērā.

7. Esošā vides stāvokļa un dabas resursu apraksts

7.1. Pāvilostas novada reljefs un ģeomorfoloģiskā uzbūve

Latvija tai skaitā Pāvilostas novads atrodas Austrumeiropas līdzenumā. Zemes virsma te veidojusies pēdējā – Latvijas apledošanas laikā.

Pāvilostas novada reljefs veidojies pēdleduslaikmetā Baltijas ledus ezera un daļēji arī Litorīnas jūras abrāzijas un akumulācijas rezultātā, tāpēc zemes virsa pārsvarā ir līdzena un nedaudz viļņota. Zemes virsas absolūtais augstums ir 0 – 41 m vjl., tā pakāpeniski paaugstinās virzienā no piekrastes uz sauszemi.

Lielu novada teritorijas daļu veido Baltijas Ledus ezera krasta zemūdens nogāzes abrāzijas – akumulācijas līdzenums. Tā rietumu robežu daudzviet veido Baltijas ledus ezera bāri un krasta vaļņi. Tikai uz dienvidiem no Ziemupes izplatīts Litorīnas jūras lagūnas līdzenums. Piejūras zemienē dominē kāpu un līdzenumu reljefs.

Baltijas jūras piekrastē nozīmīgas reljefa formas ir pludmale, priekškāpa un kāpu reljefs. Baltijas jūras piekrastes reljefs ir nepārtrauktā attīstībā esoša sistēma, kur vērojams plašs jūras ģeoloģiskās darbības spektrs. Izņemot Akmeņraga rajonu, krasti pārsvarā ir krauji, ziemeļos no Pāvilostas stāvkrasti sasniedz pat 15 m augstumu.

Uz ziemeļiem no Pāvilostas Baltijas jūras krasta daļā dominē krasta erozija. Tikai posmā starp Sakas upes un Grīguļupes grīvām krasts ir daļēji dinamiskajā līdzsvarā un daļēji akumulācijas krasts ar lēni augošu priekškāpu. Šajā posmā raksturīgas arī senās abrāzijas kāples. Vēl tālāk uz dienvidiem atkal dominē erozijas krasts.

Kopumā Baltijas jūras Kurzemes piekraste uzskatāma par **augsta riska** teritoriju, kurā notiek ievērojama, bet lielās vētrās – katastrofāla pamatkrasta noskalošana, tādējādi daudzviet tiek apdraudēta apbūve un infrastruktūras objekti.

Jūras krasta turpmākās attīstības prognozēšana ir sarežģīta un tās precizitāte ir zema, jo krasta procesus ietekmē faktori un procesi, kas pakļauti citām likumsakarībām vai ir grūti paredzami, piemēram, zemes garozas svārstības, Pasaules okeāna ūdens līmeņa celšanās, globālās klimata izmaiņas, stipro vēju un vētru rašanās, garkrasta sanešu plūsmas izmaiņas u.c.

Būtiski krasta procesus ietekmē arī haotiska un nepārdomāta to stiprināšana atsevišķos posmos, kas savukārt bieži rada papildus riskus tiem piegulošajās teritorijās.

7.2. Klimatiskie apstākļi

Latvijas klimatu lielā mērā nosaka tās teritorijas atrašanās mērenajā klimata joslā Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē. Tā rezultātā Latvijā valda maigs un mitrs klimats un vērojama izteikta četru gadalaiku maiņa. Debesis bieži ir apmākušās, vidēji 160—180 dienas gadā. Vidējais nokrišņu daudzums svārstās no 574 līdz 691 mm gadā.

Latvijai, tāpat kā pārējām Baltijas valstīm, raksturīga bieža gaisa masu maiņa. Atmosfēras frontes bieži pavada stipri vēji, tāpēc rudenī vērojams vētru maksimums, februārī — puteņu maksimums, bet jūlijā — vislielākais nokrišņu daudzums un visvairāk dienu ar pērkona negaisu.

Pāvilostas novada klimatu nosaka galvenokārt Baltijas jūras gaisa masas. Gaisa temperatūras svārstības ir visai nelielas. Gaisa mitrums ir augsts visu gadu. Vērojama liela mākoņainība, līdz ar to arī nokrišņu daudzums ir samērā liels.

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

Ziema ir silta, ar mainīgiem laika apstākļiem un pārsvarā īsa. Pavasaris –ilgs un vēss. Arī vasara pārsvarā vēsa, ar atsevišķiem garākiem vai īsākiem sausa un karsta laika periodiem. Rudens gandrīz vienmēr mitrs un silts. Gada aukstākais mēnesis ir februāris, kura vidējā gaisa temperatūra ir 2,5^oC, bet siltāks –jūlijs ar vidējo gaisa temperatūru + 16,4^o C. Gada nokrišņu norma teritorijā jūras piekrastē 627 mm. Ziemā raksturīgi bieži atkušņi. Piejūras zemienē sniega sega parasti ļoti nenoturīgas, tās biežums reti pārsniedz 5-10 cm. Teritorijā valdošie ir visi rietumu un dienvidu vēji. To vidējais ātrums ir 6,1 m/s. Maksimālie vēja ātrumi (lielāki kā 20 m/s) parasti tiek novēroti rudens un ziemas periodā, vairumā gadījumu tie ir rietumu vēji. Raksturīgi, ka vēja ātrums un nereti arī virziens bieži mainās ļoti īsā laika brīdī.

7.3. Ģeoloģiskā uzbūve

Ģeoloģiskā uzbūve un zemes dziļu resursi ir būtisks teritorijas attīstības priekšnosacījums. Zemes dziļu resursus veido tagad vai nākotnē izmantojamie nogulumi, ieži un minerāli, iežos sastopamie šķīdrie derīgie izrakteņi, zemes dziļu siltums un saimnieciskai izmantošanai derīgas ģeoloģiskās struktūras.

Pāvilostas novads, tāpat kā visas Latvijas teritorija atrodas Austrumeiropas platformas ZR daļā, Baltijas sineklīzē. Šai ģeoloģiskajai struktūrai raksturīgs liels nogulumiežu segas biežums un subparalēls nogulumu slāņojums. Sineklīzei raksturīgi trīs galvenie iežu kompleksi:

1. Augšējais – Kwartāra nogulumi;
2. Vidējais - Zemkvartāra nogulumiežu, jeb pamatiežu sega;
3. Apakšējais – Kistāliskais pamatklintājs.

Minētie kompleksi ir krasi atšķirīgi gan pēc iežu sastāva, to vecuma, fizikālajām īpašībām un saguluma apstākļiem.

Kristāliskais pamatklintājs:

Dziļākais izpētes urbumos sasniegtais ģeoloģiskais veidojums ir Kristāliskais pamatklintājs, kas Pāvilostas novada teritorijā ieguļ aptuveni 1000m - 1500m dziļumā. Pamatklintāju veido pirmsplatformas attīstības stadijā stipri dislocēti dažāda sastāva un vecuma metamorfie ieži. Metamorfie ieži ir pārsvarā dažādi gneisi, amfibolīti un migmatīti. Pāvilostas novadā ierīkoti vairāki urbumi, kuros sasniegts kristāliskais pamatklintājs, taču detalizēta tā izpēte nav veikta. Ar kristāliskā pamatklintāja dēdējuma garozu ir saistīti siltie termālie ūdeņi, kurus iespējams izmantot kā ģeotermālās enerģijas avotu. Kristāliskā pamatklintāja dziļākajos slāņos (aptuveni 3-5km dziļumā), kur temperatūra pārsniedz 100^oC iespējams iegūt un izmantot petrotermālo enerģiju.

Nogulumiežu sega:

Nogulumiežu segu veido divas atšķirīgas sistēmas piemskvartāra, jeb pamatiežu nogulumiežu sega un Kwartāra nogulumi.

Pamatiežu segas biežums Pāvilostas novadā pieaug virzienā no ziemeļiem uz dienvidiem.

Pamatiežu segu veido Kembrija, Ordovika, Silūra un Devona nogulumi. Zemkvartāra virsmu visā novada teritorijā veido Devona laika nogulumi, novada ziemeļu daļā tie ir augšdevona Gaujas horizonta nogulumi, bet virzienā uz dienvidiem (uz Dienvidiem no Sakas un Vērgales pagasta teritorijā) tos pakāpeniski pārklāj ar vien jaunāki nogulumi, kā jaunākie, kas veido Zemkvartāra virsmu minami Vērgales pagasta

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

dienvidu daļā augšdevona Akmenes horizonta un ļoti nelielās teritorijās augšdevona Mūru horizonts.

Kvartāra nogulumi

Kvartārs aptver visjaunāko Zemes attīstības periodu. Tā nogulumi veido nogulumiežu segas virsējo kārtu, pārklājot pamatiežu denudēto virsmu. Zemkvartāra virsma, ko veido ledāju denudēti pamatieži augstāka ir novada austrumu daļā, un pakāpeniski pazeminās virzienā uz Rietumiem – Baltijas jūru.

Kvartāra nogulumu biežums ir ļoti mainīgs. No dažiem metriem līdz vairākiem desmitiem metru. Atsevišķos gadījumos, it sevišķi iegrauzumos pirmskvartāra nogulumos, tas var pārsniegt arī 100m.

Kvartāra nogulumus iedala pleistocēna, jeb ledus laikmeta nogulumos un holocēnā, jeb pēdleduslaikmeta nogulumos. Pleistocēns sākās pirms aptuveni 1,7milj.gadu, holocēns - pirms aptuveni 10 tūkstošiem gadu, kad beidzās ledus laikmets.

7.4. Derīgie izrakteņi

Pāvilostas novada teritorijā derīgo izrakteņu resursus veido būvmateriālu derīgie izrakteņi - grants, smilts, māls, biogēnie nogulumi kūdra, kā arī pazemes dzeramie ūdeņi un minerālūdeņi. Par perspektīvu alternatīvās enerģijas avotu var uzskatīt ģeotermālo un petrotermālo enerģiju.

Derīgo izrakteņu smilts - grants materiāla, smilts, māla, arī kūdras krājumi Pāvilostas novadā ir vidēji. Vadoties pēc ieguves pēdējos gados, līdz šim pētīto krājumu pietiks vairākiem gadu desmitiem.

Novada teritorijā nav nacionālās nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.

Pāvilostas novada teritorijā sastopamās derīgo izrakteņu - būvmateriālu izejvielu atradnes saistās ar kvartāra nogulumu smilts un smilts – grants atradnēm, kas ir visizplatītākās novada teritorijā, tāpat atrodas arī kvartāra māla atradne. Biogēnais derīgais izraktenis – kūdra izplatīta reljefa pazeminājumos, kur humīdā klimata ietekmē izveidojušies purvi.

Perspektīvie derīgie izrakteņi

Perspektīvo derīgo izrakteņu grupā iekļauti derīgie izrakteņi, kas atrodas, vai tiek prognozēti konkrētās teritorijas zemes dzīlēs, bet ģeoloģiskās izpētes līmenis par šiem resursiem nav pietiekošs to rūpnieciskas izmantošanas uzsākšanai. Pāvilostas novadā par perspektīviem derīgajiem izrakteņiem var uzskatīt ogļūdeņražus (naftu un slānekļa gāzi), ģeotermālo un petrotermālo enerģiju. Kā perspektīvu zemes dzīļu izmantošanas veidu var uzskatīt arī dabas gāzes pazemes glabātavu ierīkošanu atbilstošās ģeoloģiskajās struktūrās. Taču visos gadījumos bez detālas ģeoloģiskās un hidroģeoloģiskās izpētes nepieciešams arī resursu ieguves vai struktūru izmantošanas ekonomiskais izvērtējums un tehnisko risinājumu izstrāde.

7.5. Pazemes ūdeņi

Latvija, tai skaitā Pāvilostas novada teritorija ietilpst Baltijas artēziskajā baseinā. Baseina hidroģeoloģisko griezumumu veido ūdeņi saturošu un ūdeņi vāji caurlaidīgu slāņkopu mija (3.tabula). Ūdens daudzums, ko satur atsevišķi slāņi un ūdens kvalitāte tajos ir visai atšķirīga.

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

Vadoties no ūdens apmaiņas intensitātes un ūdens ķīmiskā sastāva, artēziskā baseina griezumā var izdalīt trīs hidrodinamiskās zonas:

- Aktīvas ūdens apmaiņas – saldūdeņu;
- Palēninātas ūdens apmaiņas – sāļūdeņu;
- Lēnas ūdens apmaiņas, jeb stagnanto ūdeņu – sālsūdeņu.

Pāvilostas novadā noteikta tikai viena pazemes ūdens atradne – Pāvilosta.

Pāvilostas novadā iegūst un ūdens apgādē izmanto tikai pazemes ūdeņus. Dati par individuālajiem ūdens patērētājiem, kuri ūdeni patērē savām vajadzībām netiek vākti un apkopoti un lielākoties arī nav zināms kurās mājāsaimniecībās izmanto gruntsūdeņus (akas) un kurās artēziskos ūdeņus. Lai gan ir Valsts mēroga datu bāze „Urbumi”, šobrīd tā nav pieejama un izmantojama informācijas ieguvei. Bez tam tajā ir uzskaitīti urbumi, kuru ierīkošanai ir izsniegtas Zemes dzīļu izmantošanas licences, taču nav informācijas par urbumu izmantošanu.

7.6. Virszemes ūdeņi

Pāvilostas novada nozīmīgākā virszemes ūdeņu sadaļa ir Baltijas jūra, kuras krasta līnija ir novada rietumu robeža un kā Sakas un Vērgales pagastiem, tā Pāvilostas pilsētai administratīvās teritorijas rietumu robežu veido Baltijas jūras krasta līnija.

Novada teritorija kopumā ietilpst Ventas upju baseina apgabalā, taču novada teritorijā nav virszemes ūdensteces, kas būtu tieši saistītas ar Ventas upes baseinu. Novada upes ir Baltijas jūras baseina sastāvdaļa un tās tieši ietek Baltijas jūrā.

Tā kā Pāvilostas novads atrodas maz saposmotā līdzenumā, upes tajā ir pārsvarā nelielas ar lēnu plūdumu. Pāvilostas novadā pilnībā vai daļēji atrodas šādas upes: Ālande; Annas upīte; Bubieris; Durbe; Ēnava; Kārļupīte; Lenkupe; Saka un Tebra.

Pāvilostas novads nav bagāts ar ezeriem. Ir tikai divi dabīgie ezeri - Elkezers (Vērgales pagastā) un Grīņu ezers (Sakas pagastā).

Tāpat ir vairākas mākslīgas ūdenstilpes: Muižas dīķis (Vērgales pagastā), Salienas dzirnavezers (Sakas pagastā), Sudmalu dīķis (Vērgales pagastā), Upsēdes ūdenskrātuve (Sakas pagastā) un Vāveres dīķis (Vērgales pagastā).

Pāvilostas novadā nav noteikti publiskie ūdeņi (upes vai ezeri).

Pāvilostas novadā tikai Tebras upe posmā no Aizputes līdz grīvai ir ietverta prioritāro zivju ūdeņu sarakstā un tai noteikts lašveidīgo zivju ūdeņu statuss.

Pāvilostas novadā daļēji vai pilnībā atrodas 9 upju ūdensobjekti un 2 Baltijas jūras piekrastes ūdensobjekti. Daudzviet novada teritorijā atrodas tikai attiecīgās upes sateces baseina daļa, taču šīs teritorijas apsaimniekošanas prasības nosakāmas saskaņā ar prasībām, kas izvirzītas konkrētajam ūdensobjektam.

Ūdensobjekts V013SP (Saka) atzīts par stipri pārveidotu ūdensobjektu.

Pāvilostas novada teritorijā upēm ir tikai viens riska ūdensobjekts – V004 Ālande, kur šobrīd ekoloģiskā kvalitāte ir ļoti slikta. Plānots, ka laba ekoloģiskā kvalitāte šajā ūdensobjektā jāsasniedz līdz 2014.gadam. Diemžēl šobrīd publiski nav pieejami novērojumu dati par šo ūdensobjektu, lai izvērtētu vai ekoloģiskā kvalitāte uzlabojas un plānā noteiktais mērķis tiks sasniegts.

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

Augsta ekoloģiskā kvalitāte arī noteikta tikai vienam ūdensobjektam 0 V025 Užava. Pārējo ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte ir laba vai vidēja. Saskaņā ar plānā noteiktajiem mērķiem 2015.gadā visos upju ūdensobjektos jāsasniedz vismaz laba ekoloģiskā kvalitāte.

Savukārt abiem piekrastes ūdensobjektiem ekoloģiskā kvalitāte ir slikta un plānā tie noteikti kā riska ūdensobjekti, kuros līdz 2015.gadam nav iespējams sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti.

Diemžēl Pāvilostas novadā neviena peldvieta nav iekļauta to peldvietu sarakstā, kurās par valsts budžeta līdzekļiem veic peldvietu ūdens monitoringu. Tā kā saraksts katru gadu tiek apstiprināts no jauna Pāvilostas novada pašvaldībai ir iespējas iesniegt atbilstošu pieteikumu 2013.gada sezonai.

7.7. Alternatīvie energoresursi

Energoresursi ir katras teritorijas attīstībai nozīmīgs faktors. Latvijā ir ierobežoti ar fosilajiem energoresursiem saistīti energoresursu krājumi, tai pat laikā ir samērā plašas alternatīvo energoresursu izvēles un izmantošanas iespējas. Pāvilostas novadā ir vairāki perspektīvi izmantojami alternatīvās enerģijas veidi, tai skaitā: saules enerģija, vēja enerģija un ģeotermālā enerģija. Tāpat perspektīva ir bioenerģija.

7.8. Meža resursi

Nozīmīgs dabas resurss ar plašu pielietojumu, kā arī ar lielu nozīmi teritorijas vides stāvokļa raksturojumam ir meža resursi. Tos veido kā koksne, tā bioloģiskā daudzveidība, medību saimniecība u.c. Pāvilostas novada teritorijā meža zemes un ar tām saistīto meža resursu pieejamība ir virs vidējās Latvijā. Meža zemes aizņem vairāk kā 60% no kopējās novada teritorijas, vidēji Latvijā šis rādītājs ir 45%.

Īpašumtiesības uz meža zemēm ir valstij, pašvaldībai un fiziskām jeb juridiskām personām, tādējādi tiek noteikti valsts, pašvaldības un privātie meži. Pāvilostas novadā:

- Valstij pieder 48,1% no visām meža zemēm,
- pašvaldības īpašumā ir mazāk kā 1 % no visām meža zemēm,
- privātīpašumā ir 51% no visām meža zemēm.

Pāvilostas novada Sakas pagastā ir vislielākā meža zemes platība – 24508,8ha, jeb 70,87% no visām novada meža zemēm.

Daļa no meža zemēm, neatkarīgi no īpašumtiesībām uz tām atrodas aizsargājamās teritorijās un tām ir noteikti saimnieciskās darbības aprobežojumi. Pāvilostas novada mežos šādas teritorijas ir samērā plašas.

7.9. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Pāvilostas novada teritorijā vērojama liela bioloģiskā daudzveidība, augstvērtīgas ainavas, unikāli biotopi. To aizsardzībai novada teritorijā izveidota virkne īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā NATURA 2000 ietvertas teritorijas. Pāvilostas novada teritorijā atrodas:

- viens dabas rezervāts –Grīņu dabas rezervāts,
- trīs dabas liegumi – Ziemepe, Sakas Grīņi un Pāvilostas pelēkā kāpa

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti

Vides pārskata kopsavilkums

- četri dabas pieminekļi – Baltijas ledus ezera krasta valnis pie Rīvas, Strantes – Ulmales stāvkrasts, Ulmales parks, Vērgales parks.

Pāvilostas novadā mikroliegumi izveidoti meža zemēs, taču to izveidošanas mērķi un dati par aizsargājamajām dabas vērtībām tajos nav publiskojami. Kopā Pāvilostas novadā izveidoti 15 mikroliegumi.

8. Antropogēnā slodze

Antropogēnā slodze ir cilvēka tiešās vai netiešās darbības ietekme gan uz dabu un vides stāvokli kopumā, gan atsevišķiem tās elementiem. Tās ietekmē pasliktinās vides stāvoklis, piemēram, piesārņots ūdens gaiss, augsne, tās ekoloģiskā kvalitāte (virszemes ūdeņi, purvi, mitrzemes nenodrošina savas ekoloģiskās funkcijas, samazinās bioloģiskā daudzveidība, izmainās tradicionālā ainava u.c. izmaiņas.

Analizējot antropogēno slodzi kādā konkrētā teritorijā, atkarībā no teritorijas jutīguma jāizvēlas antropogēno slodzi raksturojoši elementi:

Diemžēl ne visos gadījumos pašreiz publiski pieejamā informācija ir pietiekama antropogēnās slodzes faktoru identifikācijai un tās izmaiņu tendenču izvērtēšanai.

Analizējot pieejamo informāciju, konstatēts, ka šobrīd antropogēnā slodze novada teritorijā nerada būtiskus draudus vides stāvoklim.

9. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

9.1. Pāvilostas novada attīstības programma 2012. – 2018.gads

Pāvilostas novada attīstības programma ir vidēja termiņa vietējās pašvaldības attīstības plānošanas dokuments. Tajā ir noteiktas novada attīstības vidēja termiņa prioritātes, turklāt dokuments ietver arī rīcības un investīciju plānu, kā arī indikatīvi nosaka attīstības programmas īstenošanai nepieciešamo resursu apjomu un attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtību. Šim dokumentam tiks pakļauti konkrētu iestāžu darbības plāni, kā arī novada investīciju plāni.

Plānošanas dokumentā noteikti galvenie vidēja termiņa rīcības virzieni un uzdevumi izvirzīto mērķu sasniegšanai, nosakot atbildīgos izpildītājus, izpildes termiņus, finansēšanas avotus un rezultatīvos rādītājus. Pamatojoties uz šo plānošanas dokumentu, novadā tiks izstrādāti projekti un piesaistītas investīcijas, tai skaitā ES un citu finanšu instrumentu līdzekļi, izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Ja plānošanas dokuments netiktu apstiprināts un nākotnē īstenots, nodrošināt plānotu, sabalansētu un ilgtspējīgu novada attīstību būtu problemātiski. Tāpat novada attīstībā ir nozīmīgi attīstības prioritāros virzienus saskaņot ar valsts un reģiona prioritārajiem attīstības virzieniem, kā arī turpināt iepriekšējā plānošanas periodā uzsāktu novada attīstību, kas būtu neiespējami bez šī dokumenta apstiprināšanas un īstenošanas. Novada saimniecība attīstītos haotiski, attīstībā ieguldītie līdzekļi, iespējams, tiktu izmantoti nelietderīgi un nemērķtiecīgi, turklāt nebūtu pamatojuma attīstības projektu nepieciešamībai, tajā skaitā arī tādu projektu attīstībai, kas uzlabotu vides stāvokli novadā.

9.2. Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024.gads

Pāvilostas novadam šobrīd nav vienots spēkā esošs teritorijas plānojums, tādi ir tikai katram atsevišķam novada teritorijā iekļautajam pagastam, kas pēc novada

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

izveidošanas pārapstiprināti 2009.gadā. Tā kā pagastu plānojumi izstrādāti atsevišķi ir samērā lielas atšķirības to saturā, vizualizācijā un dažādu aktuālu problēmu interpretācijā. Minētie pagastu plānojumi ir spēkā līdz jauna novada teritorijas plānojuma izstrādei. Taču pārapstiprinātais teritorijas plānojums tika apstrīdēts Satversmes tiesā un 2011.gadā Satversmes tiesa daļu no plānojuma atzina par spēkā neesošu no tā pieņemšanas brīža, tādējādi:

- Pāvilostas novada teritorijas plānojuma neizstrādāšanas gadījumā netiks ievērotas Teritorijas attīstības plānošanas likuma prasības;
- Jaunā teritorijas plānojuma neīstenošana radīs problēmas turpmākai novada teritorijas saprātīgai attīstībai un izmantošanai, līdz ar to radot negatīvu ietekmi uz vides kvalitāti.

Kā būtiskākās problēmas, neīstenojot izstrādāto teritorijas plānojumu, jāmin:

- Neregulētas būvniecības un apbūves teritoriju attīstības negatīva ietekme uz vides kvalitāti (vietu apbūve, kur būvniecība nav pieļaujama vai nav ieteicama, domstarpības par jūras piekrastes zonu apbūvi un rekreācijas zonas samazināšanu);
- Nesakārtota atkritumu savākšanas un ūdenssaimniecības sistēma un līdz ar to piesārņojuma līmeņa paaugstināšanās;
- Vienotu prasību neesamība dažādu plānotā (atļautā) zemes izmantošanas veidu gadījumā;
- Teritorijas nelīdzsvarota attīstība. Plānojuma neesamības gadījumā nav iespējams garantēt novada teritorijas ilgtspējīgu attīstību.

Ja minētais plānošanas dokuments netiks īstenots, tad novadā būs apgrūtināta zemes gabalu sadalīšana, apvienošana, robežu maiņa, lokālplānojumu un detālplānojumu izstrāde normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, būvniecības uzsākšana, esošo būvju atjaunošana, teritorijas labiekārtošana, apzaļumošana, rekultivācija un saimnieciskās darbības uzsākšana. Šie visi augstākminētie faktori vairāk attieksies uz novada attīstības sociālekonomiskajām tendencēm, taču atstās zināmu ietekmi arī uz vides stāvokli.

10. Teritorijas, kuras plānošanas dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt un ar plānošanas dokumentiem saistītie vides aspekti

Plānošanas dokumentu Pāvilostas novada teritorijas plānojums un Pāvilostas novada attīstības programma īstenošanas ietekmju būtiskuma izvērtējums pirmkārt veicams attiecībā uz jūtīgām un no dabas aizsardzības viedokļa vērtīgām teritorijām.

Kā nozīmīgākie vides aspekti, kuriem pievēršama īpaša uzmanība, izvērtējami:

- Teritorijas bioloģiskās daudzveidības izmaiņas, tai skaitā īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatības teritoriju izmaiņas;
- Jūras krasta erozijas procesu attīstība, piekrastes pieejamība;
- Ainavu daudzveidība un vērtīgas ainavas, ainavu izmaiņas;
- Virszemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas;
- Pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas;
- Meža un lauksaimniecības zemju teritoriju transformācija un apbūve.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti

Vides pārskata kopsavilkums

Pāvilostas novada teritorijas plānojums paredz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības statusa ievērošanu un nepieļauj darbības vai zemes izmantošanu tajās tādā, kas būtu pretrunā ar noteikto aizsardzības statusu. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 5.1.sadaļā ietverts teritorijas izmantošanas regulējums īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Pamatojoties uz kartogrāfiskā materiāla, Apbūves noteikumu un Paskaidrojuma rakstā iekļauto nosacījumu analīzi, var secināt, ka plānošanas dokumenta īstenošana neatstās būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām Pāvilostas novadā, to ekoloģiskajām funkcijām un integritāti.

Attīstības programmā ietvertie mērķi un pasākumi to sasniegšanai nav saistīti ar ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Baltijas jūras piekraste

Pāvilostas novada teritorijā Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslai būtu jānodrošina Baltijas jūras un tās piekrastes aizsardzība no negatīvas ietekmes. Pāvilostas novada teritorijas plānojumā saskaņā ar Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 5.4.sadaļā definēto noteikta Baltijas jūras piekrastes aizsargjosla, kuru iedala šādās joslās: krasta kāpu aizsargjosla, kas Pāvilostas novada lauku teritorijā noteikta ne mazāk par 300 metriem sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija; krasta kāpu aizsargjosla Pāvilostas pilsētas teritorijā noteikta ne mazāk kā 150 m platumā sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija, un, ņemot vērā krasta erozijas procesus pie vēsturiskā centra „Vecā Pāvilosta” teritorijas. Tajā tiek iekļauti arī īpaši aizsargājami biotopi. Krasta kāpu aizsargjosla Aizsargjoslu likuma 67.pantā noteiktajā kārtībā apstiprināto ciemu: Saraiķi, Ziemepe, Strante un Ulmale robežās noteikta ne mazāk kā 150 m platumā sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija, iekļaujot īpaši aizsargājamus biotopus un ņemot vērā krasta erozijas procesus. Jūras aizsargjosla, kas aptver pludmali un zemūdens šelfa daļu no vienlaidu dabiskās sauszemes veģetācijas sākuma līdz 10 metru izobatai; lerobežotas saimnieciskās darbības josla līdz 5 kilometru platumā, noteikta, ņemot vērā dabiskos apstākļus.

Izvērtējot Pāvilostas novada šobrīd spēkā esošos teritorijas plānojumus, īpaši Sakas un Vērgales pagastu teritorijās, kopēja iezīme ir veidot plašas ciemu teritorijas jūras piekrastē dažādai apbūvei, bez nopietnas analīzes un pamatojuma, atbilstoši tā laika teritorijas izmantošanas plānošanas praksei.

Ciemu teritoriālo aprišu noteikšanā galvenā nozīme bija Aizsargjoslu likuma grozījumiem, kas diferencēja piekrastes aizsargjoslas platumu lauku apvidos un apdzīvotās vietās (atbilstīgi – 300 m un 150 m). Balstoties uz to, piekrastē tika ieplānoti teritoriāli plaši, gar jūras piekrasti izstiepti ciemi, tajā skaitā – vietās, kur vēsturiski ciemu nekad nav bijis. Būtībā šajās situācijās piekrastes aizsargjosla ar saviem nosacījumiem pilda apbūves regulēšanas funkciju, dodot iespēju plānot jauno apbūvi tuvāk jūras krastam, bet neņemot vērā jūras krasta tipu un ar to saistīto dabas procesu nosacītos riskus. Jāatzīmē, ka šo ciemu robežas tobrīd tika arī saskaņotas Aizsargjoslu likuma 67.pantā noteiktajā kārtībā ar atbildīgajām ministrijām un šobrīd tos mainīt ir gandrīz neiespējami, jo spēkā stājas tiesiskās paļāvības princips – zemes īpašnieks, kura zemes īpašums atradies ciema robežās un potenciāli bija

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

iespējama apbūves veidošana, pēc ciema robežu samazināšanas atradīsies krasta kāpu aizsargjoslā, kur apbūve nav iespējama.

Arī šobrīd pašvaldībai nav šī kopējā skatījuma jeb stratēģija par novada telpisko attīstību kopumā, kā arī nākas rēķināties ar iepriekš apstiprināto plānojumu iespējamām telpiskajām un juridiskajām sekām.

Tai pat laikā jāatzīmē, ka aizsargjosla nenodrošina un nemazina Baltijas jūras krasta eroziju, kā rezultātā krasta līnija atkāpjas sauszemes virzienā, nereti pat par 10 un vairāk metriem gadā, it sevišķi pēc spēcīgām vētrām. Līdz ar to, plānojot apbūvi ciemu teritorijās, jāņem vērā potenciālā krasta erozija.

Kopumā Pāvilostas novada teritorijas plānojums izstrādāts ņemot vērā Aizsargjoslu likuma prasības saistībā ar Baltijas jūras piekrasti, kā arī, ievērojot tiesiskās paļāvības principu un pēctecības principu, nemaina piekrastes ciemu robežas, tomēr nosaka būtiskus aprobežojumus un prasības tajās ciemu teritorijās, kas līdz šim nav apbūvētas. Tādējādi plānojums lielā mērā vērsts uz piekrastes ainavas un biotopu saglabāšanu.

Attīstības programmā ietvertie mērķi un pasākumi to sasniegšanai nav saistīti ar ietekmi uz Baltijas jūru vai tās piekrastes teritoriju.

11. Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi novērtējums

Tiešās un netiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir tādas izmaiņas vidē, kas iedarbojas uz vidi tieši un nepastarpināti, piemēram, piesārņojums, emisijas novadot vidē, mežu izciršana u.c.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešām ietekmēm rezultātā, piemēram, skābo lietu veidošanās rūpnieciskos izmešus ievadot atmosfērā.

Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Īslaicīgās ietekmes rada visa veida būvniecība un rekonstrukcija, transporta infrastruktūras (ceļu, dzelzceļu) paplašināšana, dažāda veida inženiertehnisko komunikāciju ierīkošana, it sevišķi, ja darbība tiek veikta cilvēka darbības neizmainītā vidē.

Šādas darbības izraisa relatīvi īslaicīgu traucējumu un pēc to pabeigšanas nerodas būtiski pēcefekti, ja vien darbības ir veiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Galvenās ietekmes ir zemesdzemes bojājumi, troksnis, putekļu emisijas, atkritumu koncentrēšanās vienuviet. Ietekmi var mazināt lokalizējot īslaicīgo piesārņojumu. Par īslaicīgu ietekmi uz vidi var uzskatīt arī apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un rekreācijai. Katrā noteiktā gadījumā ir jāizvērtē, vai īslaicīgās ietekmes rezultātā netiek iznīcinātas sugas vai biotopi.

Vidēji ilga un ilglaicīga ietekme ir saistīta ar zemes transformāciju no viena zemes izmantošanas mērķa citā, ūdensobjektu morfoloģijas izmaiņām (upju taisnošana, dambju ierīkošana).

Plānošanas dokumentā ietverto uzdevumu īstenošanā konsekventi jāievēro normatīvo aktu izvirzīto nosacījumu ievērošana, pretējā gadījumā īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes var pārvērsties ilglaicīgajās ietekmēs. Tieši ilglaicīgās ietekmes var

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti

Vides pārskata kopsavilkums

atstāt būtiskāko ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, saimnieciskās darbības iespējamību teritorijā.

Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kurš rodas realizējot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas perioda laikā.

11.1. Pāvilostas novada attīstības programma 2012. – 2018.gads

Pāvilostas novada attīstības programmā definētā novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un vidēja termiņa prioritātes ir konceptuālas nostādnes, kas vērstas uz novada ilgtspējīgu attīstību. To detalizācija ir pārāk zema, lai detalizēti izvērtētu to īstenošanas gaitā iespējamās ietekmes uz vidi un to būtiskumu. Izvērtējot plānotos rīcības virzienus un uzdevumus, var konstatēt, ka kopumā prognozējama ilglaicīga pozitīva ietekme. Negatīvās ietekmes pārsvarā ir īslaicīgas – dažādu būvniecības un rekonstrukcijas darbu laikā. Ja šie darbi tiek veikti ievērojot normatīvo aktu un vides aizsardzības prasības, nodrošinot atbilstošu atkritumu apsaimniekošanu un darbu veikšanā izmantotā būvtehnika ir labā tehniskā kārtībā, ietekmes pārsvarā gadījumu ir īslaicīgas un nebūtiskas. Ilglaicīgas ietekmes šajos gadījumos var tikt prognozētas, ja būvniecību plāno līdz šim neapbūvētās teritorijās, tādējādi neatgriezeniski tiek zaudēta teritorijas bioloģiskā daudzveidība un teritorija tiek izslēgta no zaļo teritoriju kopuma. Pirms lielāku teritoriju transformācijas vēlams veikt to bioloģiskās daudzveidības izvērtējumu, lai iespēju robežās novērstu īpaši aizsargājamu sugu vai biotopu iznīcināšanu.

11.2. Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024.gads

Katram zemes lietošanas veidam, to īstenojot, prognozējamās atšķirīgas potenciāli iespējamās ietekmes uz vidi. Tādēļ, lai pilnīgāk izvērtētu Pāvilostas novada teritorijas plānojuma īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi, tādēļ izvērtēta katra plānojumā noteiktā zemes lietošanas veida īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi, atsevišķi vērtējot Pāvilostas pilsētu, Pāvilostas novada ciemus un teritorijas ārpus ciemiem.

Pārsvarā prognozējamās ilglaicīgās, negatīvās ietekmes saistāmas ar jaunu objektu būvniecību, kas nenoliedzami atstās negatīvu ietekmi uz vidi. Plašu teritoriju, kurās nav pieejama komunālā infrastruktūra (it sevišķi centralizētā kanalizācijas sistēma) apbūve rada būtisku negatīvu ietekmi uz vidi. Ja visa plānotā dzīvojamās un publiskās apbūves teritorija ciemos tiek apbūvēta, prognozējama tieša, negatīva un ilglaicīga ietekme uz vidi (bioloģiskās daudzveidības un zaļo teritoriju samazināšanās, potenciāls grunts piesārņojums, ietekme uz gaisa kvalitāti u.c.

Tai pat laikā jāatzīmē plānojumā ietvertie pasākumi ietekmju mazināšanai vai novēršanai, dabas vērtību aizsardzībai un vides stāvokļa uzlabošanai.

12. Risinājumi negatīvo ietekmju novēršanai un mazināšanai

12.1. Pāvilostas novada attīstības programma 2012. – 2018.gads

Veicot plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējumu, analizēta stratēģiskajā daļā noteikto mērķu un uzdevumu iespējamā ietekme uz vidi. Tā kā plānošanas dokuments tikai norāda prioritātes, virzienus un aptuveni definē pasākumus, tad nav iespējams noteikt iespējamās ietekmes uz vidi teritoriālo piesaisti, arī par konkrētiem plānotajiem projektiem, kas ietverti Investīciju plānā,

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

pieejamā informācija ir nepietiekama, lai detalizēti un kvantitatīvi izvērtētu katra plānotā projekta specifisko ietekmi uz vidi.

Risinājumus katras konkrētās darbības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanai un mazināšanai jāizvērtē un jānosaka, veicot ietekmes uz vidi novērtējumu, tai skaitā sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu (atbilstoši likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajam) konkrētām no plānošanas dokumenta izrietošām darbībām (projektiem). Veicot paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumu, jāizvērtē arī darbības ietekme uz īpaši jutīgajām dabas teritorijām – īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, Jūras piekrastei, parkiem, zaļajām zonām, ūdensobjektiem, izvērtējama to atbilstība Aizsargjoslu likumā noteiktajiem aprobežojumiem un prasībām.

Lai izvairītos no iespējamām negatīvām ietekmēm, jāpievērš uzmanība vismaz šādiem aspektiem:

- 1) uzsākot projektu īstenošanu, individuāli jāizvērtē to potenciālā ietekme uz vidi un, kur nepieciešams, jāpiemēro ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra;
- 2) industriālo objektu un sabiedriski nozīmīgu, plaši apmeklētu objektu projektēšanā uzmanība pievēršama notekūdeņu un atkritumu apsaimniekošanas, ūdensapgādes un siltumapgādes risinājumiem, maksimāli nodrošinot pieslēgumu centralizētiem tīkliem vai rūpīgi izvēloties videi draudzīgus individuālos risinājumus;
- 3) visa veida būvniecības, remonta, rekonstrukcijas un renovācijas procesos ievērojama laba būvniecības prakse, darbības atbilstība vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām, būvnormatīviem, kā arī standartiem u.c. normatīvajiem aktiem, nodrošināma būvgružu savākšana un videi draudzīga apsaimniekošana;
- 4) veicot ielu labiekārtošanu un rekonstrukciju, iespēju robežās nodrošināma lietus ūdeņu kanalizācija un izstrādājami risinājumi lietus ūdeņu kanalizācijas izplūdes aprīkot ar minimālu attīrīšanu vismaz no naftas produktiem;
- 5) jānodrošina plānoto rekreācijas, kultūras un sporta infrastruktūras objektu tuvumā esošo transporta plūsmu izvērtējums un optimizācija, jāizvērtē un jānovērš būtiskās ietekmes uz vidi;
- 6) jāveic plānotās infrastruktūras attīstības ietekmes izvērtējums, jāizvēlas tādi infrastruktūras attīstības risinājumi, kas iespējami mazāk samazina dabas pamatnes platības vai vērtību;
- 7) tūrisma attīstība radīs tiešu ietekmi uz vidi, ja nebūs tūrisma attīstībai piemērotas infrastruktūras, atbilstoša labiekārtojuma teritorijās, kuras tūristi apmeklē (Jūras piekraste, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ainaviski vērtīgās teritorijas, kultūrvēsturiskie objekti);
- 8) jāsekmē videi draudzīgu transporta veidu attīstība, efektīva sabiedriskā transporta attīstība, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz gaisa kvalitāti;
- 9) vides politikas realizācijas pasākumi: sabiedrības izglītošana un informēšana, aktīvas vides aizsardzības pasākumu kampaņas, sabiedrības vides izglītības un apziņas veicināšana;

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

10) jāsamazina vides piesārņošanas iespējas, kur vien iespējams, izvēloties inovatīvus risinājumus un videi draudzīgas tehnoloģijas.

Jāatzīmē, ka vairāki no plānošanas dokumenta stratēģiskajā daļā paredzētajiem mērķiem un uzdevumiem tieši sasaucas ar šiem pasākumiem, kas veicami negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanai, piemēram, transporta infrastruktūras uzlabošana, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu pilnveidošana, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana un plānotā ēku renovācija, kā arī citi pasākumi, kas vērsti uz novada vides kvalitātes uzlabošanu.

12.2. Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024.gads

Pāvilostas novada teritorijas plānojums, tai skaitā tā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ietver virkni pasākumu un nosacījumu, kas vērsti uz zemes izmantošanas, tai skaitā visa veida būvniecības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai samazināšanu.

Tādi definēti Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu sadaļās:

- Novada teritorijas ainavu aizsardzība un pārvaldība
- Teritorijas un vietas ar īpašiem noteikumiem
- Vispārīgas prasības ūdeņu, mežu, lauku zemju izmantošanai
- Vispārīgas prasības teritoriju inženiertehniskajai apgādei
- Reljefa un augsnes virskārtas aizsardzība
- Konkrētu teritoriju apbūves noteikumos.

Kopumā Pāvilostas novada teritorijas plānojums, tai skaitā tā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi vērsti uz novada ilgtspējīgu attīstību un tajos ietvertās vides aizsardzības prasības atbilst normatīvo aktu prasībām un iespēju robežās nodrošina videi draudzīgu un ilgtspējīgu attīstību novada ciemos un apdzīvotajās vietās.

- Rekomendējams aizliegt lokālo, bioloģisko notekūdeņu attīrīšanas iekārtu būvniecību, ja būves netiek plānotas kā pastāvīga dzīves vieta, bet gan kā brīvdienu un vasaras māja, viesu māja, kempings u.c. neregulāri izmantojami objekti. Ja nav pieejama centralizētā kanalizācija, šādos gadījumos būvējamas hermētiskas izsmeljamās bedres ar tādu aprēķinu, lai tās tilpums nodrošinātu vismaz 3 mēnešu notekūdeņu uzglabāšanu, bet kā obligāta prasība nosakāma ilglaicīga līguma par notekūdeņu regulāru izvešanu uz NAI noslēgšana.
- Ieteicams noteikt, ka vēja parkus izvietoj ne tuvāk par 1km līdz ciematam vai viensētai un 2 km līdz rekreācijas teritorijai.
- Ieteicams definēt tās teritorijas piejūras ciemos, kur detālplānojums vai lokālplānojums izstrādājams kompleksai teritorijai, nevis vienam zemes īpašumam.
- Izvērtējama iespēja precizēt plānojumā vietas, kur nav ieteicams veidot pludmales, ņemot vērā 2012.gada 10.janvāra MK noteikumos Nr.38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” ietvertos aprobežojumus.

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti

Vides pārskata kopsavilkums

- Pašvaldībai ieteicams izvērtēt iespēju intensīvāk izmantotās pludmales aprīkot atbilstoši minētajos noteikumos noteiktajām prasībām un iesniegt pieteikumu Veselības inspekcijā 2013.gada peldsezonā iekļaut arī Pāvilostas novada pludmales to pludmaļu skaitā, kurās par valsts budžeta līdzekļiem tiek veikts ūdens kvalitātes monitorings.
- Šaubas izraisa Pāvilostas pilsētas un Pāvilostas novada lauku teritorijā ūdeņu teritorijās atļautā krasta nostiprinājumu un citu inženierbūvju būvniecība. Jūras krasta stiprinājumu izbūvei būtu jāveic vismaz detālplānojums vai lokālplānojums un jāizvērtē nostiprinājuma ietekme uz pieguļošajiem krasta posmiem, jo pretējā gadījumā var tikt panākts tas, ka erozija pastiprinās, it sevišķi stiprinātajiem posmiem pieguļošajās teritorijās.

13. Alternatīvu izvēles pamatojums un izvērtējums

13.1. Pāvilostas novada attīstības programma 2012. – 2018.gads

Plānošanas dokumentam netika izstrādāti alternatīvi varianti. Tā izstrādes gaitā tika izvērtēti un izvēlēti optimāli risinājumi, ņemot vērā iedzīvotāju vēlmes, pašvaldības nostādnēs un teritorijas ilgtspējīgas attīstības nosacījumus.

13.2. Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024.gads

Plānošanas dokumentam netika izstrādāti alternatīvi varianti. Tā izstrādes gaitā tika izvērtēti un izvēlēti optimāli risinājumi, ņemot vērā plānošanas pēctecības principu, tiesiskās palāvības principu, iedzīvotāju vēlmes, pašvaldības nostādnēs un teritorijas ilgtspējīgas attīstības nosacījumus.

14. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā netiek prognozēta būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un NATURA 2000 teritorijām, tādēļ kompensācijas pasākumi nav nepieciešami. Katrā konkrētā darbībā, kas tiek plānota īpaši aizsargājamā teritorijā, NATURA 2000 teritorijā, kā arī šīm teritorijām pieguļošās teritorijās, izvērtējama darbības ietekme uz teritorijas ekoloģiskajām funkcijām un bioloģisko daudzveidību.

15. Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamā pārrobežu ietekme

Pāvilostas novada teritorija tieši nerobežojas ar Latvijas kaimiņu valstīm un plānošanas dokuments tieši neparedz tāda veida darbības, tai skaitā rūpniecisko objektu izvietojumu, kas varētu izraisīt pārrobežu ietekmi.

Pārrobežu ietekmi būs iespējams novērtēt ietekmes uz vidi novērtējuma procesā, ja to piemēro konkrētiem infrastruktūras attīstības projektiem.

16. Paredzēties pasākumi monitoringa nodrošināšanai

SIVN monitorings ir sistemātisks vides kvalitātes un tās izmaiņu tendenču novērtējums. Tā mērķis ir novērtēt konkrēta plānošanas dokumenta realizācijas ietekmi uz vidi, kā arī plāna vai programmas izpildi saistībā ar stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā definētiem vides mērķiem vai uzdevumiem. SIVN monitorings dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu

Pāvilostas novada attīstības plānošanas dokumenti
Vides pārskata kopsavilkums

problēmu identifikāciju, lai nepieciešamības gadījumā veiktu atbilstošu plānošanas dokumenta korekciju.

Pāvilostas Attīstības programmas pielikums „Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība” nosaka, ka uzraudzības mērķis ir nodrošināt iespēju sekot līdzi attīstības programmas īstenošanas gaitai, sasniegumiem un problēmām, kā arī novērtēt programmas ietvaros īstenoto darbību radīto tiešo ietekmi uz teritorijas attīstības procesu vidējā un ilgtermiņā. Tā kā plānošanas dokumentā tiek ietvertas prioritātes un uzdevumi, kas vērsti uz noteikto stratēģisko mērķu sasniegšanu, tad ieviešanas uzraudzība lielā mērā nodrošina arī plānošanas dokumenta SIVN monitoringu.

Plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību veic pašvaldība, arī plānošanas dokumentu ieviešanas monitoringu nodrošina pašvaldība, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar speciālistiem no Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes un citām atbildīgajām institūcijām. Lai konstatētu Attīstības programmas un teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentos, Pāvilostas novada domei, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojam tā atzinumā minētajos periodos (periodi tiks precizēti pēc VPVB atzinuma saņemšanas).

Vides pārraudzības valsts birojam ir izstrādātas metodiskās vadlīnijas plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, kā arī vienota iesniedzamā monitoringa pārskata forma.